

ÉLETÜNK

Adalékok a Magyar Szovjet Baráti Társaság Szolnok megyei tevékenységéhez

1975. március 20-án bensőséges ünnepség színhelye volt a Parlament Vadászterme. A Szovjetunió legfelsőbb Tanácsának Elnöksége a Magyar-Szovjet Baráti Társaságot a Népek Barátsága Érdemrenddel tüntette ki. Harminc eredményes év munkájára kapta a Társaság ezt az igen magas kitüntetést.

Az MSZBT közvetlenül a felszabadulás után, 1945-ben Magyar-Szovjet Művelődési Társaság néven alakult meg. Célul tűzte ki a magyar-szovjet barátság elmélyítését, a Szovjetunió életének, gazdasági és társadalmi eredményeinek ismertetését. A széleskörű tevékenységet folytató szervezet feladatát részben más társadalmi szervek segítségével, részben önállóan végezte, előadásokon, filmvetítéseken, ankéton, kiállításokon, az újságok hasábjain hozta közelebb a szovjet emberek, a Szovjetunió életét.

A Társaság munkájának megindulását Szolnokon többek között egy folyóirat is jelzi. 1948. március 1-én ÉLETÜNK címmel irodalmi, társadalmi, művészeti folyóirattal jelentkezik a Társaság ifjúsági csoportja. Olyan fiatalok fognak lapalapításhoz, akiknek életkora alig haladja meg a húsz évet és célkitűzéseik szerint: „Az ifjúság fórumává akarjuk tenni az Életünket. Nagy szükség van erre. Nevelni és tanulni akarunk egyszerre, a tehetséges vidéki fiatalokat kívánjuk szóhoz juttatni, támogatni és felkarolni. . . Meg akarjuk ismertetni a magyar ifjúsággal a Szovjetunió népeinek kultúráját, irodalmát, művészetét, életét. A magyar-szovjet kulturális kapcsolatok kimélyítói között akarunk helyet foglalni. Szükséges, célszerű és hasznos, hogy megismerjük egy ilyen hatalmas birodalom kultúráját, mert a megismerés saját kultúránkra is termékenyítő. A Szovjetunióhoz hasonlóan meg akarjuk ismerni a környező népek kultúráját is. Nagy mulasztásokat kell pótolnunk, évszázados mulasztásokat.”

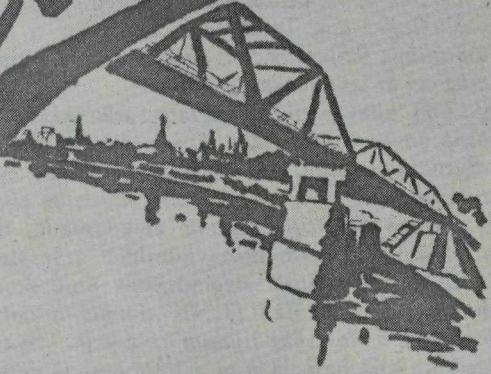
Ezt az elképzelést következetesen meg is valósították, bár a lapnak csak három száma jelent meg. Munkájukat érdemes közelebbről is megvizsgálni, hiszen az újság híven tükrözi a kezdeti nehézségeket és az útkeresés időszakát.

A folyóirat munkáját egy állandó szerkesztőbizottság irányította. A profilnak megfelelően állandó rovatokat használtak. A legterjedelmesebb mindig az irodalmi rovat volt, amelyben a novellával, verssel jelentkező fiatalokat mutatták be, szemelvényeket hoztak a szovjet irodalomból, tanulmányokat közöltek. A szomszéd népek irodalmát a *Dunavölgye* állandó rovatban szerepeltették, és kitértek az aktuális eseményekre is.

A jól szerkesztett és szépen tervezett lap arról tanúskodik, hogy olyan fiatalok készítették, akik ezen a pályán otthonosan mozogtak, sőt többen közülük a szárnypróbálgatások után is ezen a pályán maradtak. (Pl. a lap budapesti szerkesztője Bozó László volt, aki ma a Magyar Rádió munkatársa, vagy a címlap készítője Debreczeni Zoltán, aki ma grafikus)

Mivel a lapból ma már csak pár szám található, Szolnokon csak a Damjanich Múzeumban, érdemes közelebbről is megvizsgálni a tartalmát. A folyóirat A/4-es nagyságban 16-16 oldalon a Tiszavidék Lapkiadó Kft nyomdájában készült.

Eletünk



I. ÉVFOLYAM I. SZÁM.

1948. MÁRC. 1.

TARTALOM:

PINTÉR LÁSZLÓ: Szándék és kötelesség	1
HAJÓVSZKY LÁSZLÓ: Dacoska (elbeszélés)	2
MOLNÁR ILONA: Az autonómia élve a nevelésben	3
KOVÁCS BORBÁLA: Hajnal (vers)	6
PUSKIN: A rab (vers)	6
TÖRÖK ERNŐ: Mikulás (novella)	6
VIDA BÉLA: Könyvtárkérdés Szolnokon	7
PINTÉR LÁSZLÓ: Nagy Miklós	8
BOZÓ LÁSZLÓ: Mozaik	9
MOLNÁR ILONA: Három vers	10
Emlékezés Gogolyra	11

DUNAVÖLGYE

SANTICS ALEKSZA: Hazám	13
RÁKICS MILÁN: Elhagyott templom	13
EMINESCU: Ó, jössz-e már?	14
EFTIMIU: Három királyok	14

FIGYELŐ

Szovjet krónika	14
DEBRÉCZENI ZOLTÁN: Derkovits Gyula	15
BOZÓ LÁSZLÓ: Színházi néző	15

ÁRA: 250 FORINT

IRODALMI

TÁRSADALMI

MŰVÉSZETI

FOLYÓIRAT

Az első számmal 1948. márc. 1-én jelentkeztek. A lap szolnoki szerkesztője Pintér László beköszöntő cikke indítja az újságot. Ő fogalmazta meg a lap célját, fentebb ebből idéztünk. Mindjárt az első számban kezdő fiatal írókat és költőket mutattak be. Hajovszky Lászlótól és Török Ernőtől közöltek egy-egy novellát, Kovács Borbála és Molnár Ilona jelentkezett versekkel. Ebben a rovatban helyeztek el egy pedagógiai témájú írást is, valamint Vida Béla cikkét a szolnoki könyvtárról. A szovjet irodalom bemutatását Puskin *A rab* című versének közlésével kezdik, valamint egy tanulmány-nal Gogolról és részleteket is közöltek *Gogol: Köpeny* című regényéből. A Dunavölgye rovatban a szomszéd népek irodalmát mutatták be. Az anyagot a bolgár, a jugoszláv, a lengyel és a román társaság segítségével állították össze. Az első számban négy remek verset közöltek Aleksza Santics, Milan Rakics, Eminescu és Victor Eftimiu tollából. Végül a lapot a *Figyelő* című rovattal zárták, amely az aktuális problémákkal foglalkozott. Pl. itt közölték Debreczeni Zoltán cikkét, aki Derkovits Gyuláról emlékezett meg a festő születésének 54. évfordulóján.

A lap második száma 1948. márc. 15-én piros nyomású címlappal jelent meg. Az 1848-as márciusi események századik évfordulóját ünnepelte az ország, és ennek jegyében állították össze ezt a számot is. *Petőfi: A XIX. század költői* című nagy versével indul a szám, majd a szerkesztő Pintér László közöl egy tanulmányt a márciusi események tanításáról.

A magyar történelem e nagy és szép eseményét a lap szerkesztői is igen változatosan, sokrétűen mutatták be. Közölnek cikket a magyar sajtóról, bemutatják, hogy Petőfi hogyan látta az eseményeket (részletek a naplójából), megszólaltatják a másik íróóriást, Jókait is. (Részletek Jókai visszaemlékezéséből.

De nemcsak a kortársak szólalnak meg, hanem olvashatjuk Ady tanulmányát Petőfiről, Pervomajszkij versét szintén Petőfiről, valamint Török Ernő visszaemlékezését egy régi márciusi eseményre és Hajduska István Kilenc akasztófa című novellája dramatizált változatát is.

Az orosz irodalmat *Gorkij* forradalmi hangú verse *a Vibarmadár* képviseli. A Dunavölgye rovatban sem térnek el nagyon a márciusi eseményektől, hiszen Ignatovics Jakovot, a szerb irodalom egyik kiemelkedő alakját mutatják be, valamint egy verset közölnek Hriszto Botevtől a bolgár irodalom legnagyobb alakjától. A figyelő rovatban beszámolni az 1948. évi Kossuth díjak kiosztásáról, Ehrenburg, Szimonov és Pervomajszkij magyarországi látogatásáról, és ami a város számára igen fontos volt, a Városi Könyvtár ünnepélyes megnyitásáról.

A harmadik és egyben utolsó szám ápr. 1-én jelent meg. Szintén emlékszám, Gorkij születésének 80. évfordulójára állították össze. A bevezető cikk Fogarasi Béla Csernyisevszkij a magyar nép függetlenségi harcáról című tanulmánya, amelyben a szerző bemutatja a XIX. század egyik orosz szellemi vezérének viszonyát a magyar szabadságharchoz, valamint a magyar történelemhez.

Gorkij emlékszámáról lévén szó, több szemelvényt is hoznak az író munkáiból. Egyik legszebb regényéből, *Az anyá-ból* közölnek részleteket, olvashatjuk egyik novelláját *A reggel-t* és az 1932-ben írt *Régi és új ember* című tanulmányából részleteket. Érdekesen számol be Vida Béla Jász-kunsági kép című cikkében a megye városaiban tett körutazásáról, az iskolákban és kollégiumokban folyó munkáról.

Ennek a számnak irodalmi rovatát már némileg kibővítik. Nemcsak versekkel és novellákkal találkozunk benne, hanem a szerzőkről és műveikről bírálatot is megjelenetnek.

A szomszéd népek irodalmát Malusev Cvetko képviseli. Kultúrforradalmunk című tanulmányából közölnek részleteket, amelyben beszámol a Jugoszláviában végbement hatalmas változásról a kulturális élet pezsgéséről. A tanulmány mellett helyet kap még Iliesiu egy verse is, melyet Madách Imre emlékére írt.

A Figyelő rovatban az újonnan megjelent könyveket mutatják be. Külön foglalkoznak Szolnok színházi és zenei életével. Elismeréssel szólnak a Szolnoki Filharmónikus Zenekar bemutatkozó hangversenyéről. Külön cikket szentelnek a Verseghy Kör-nek, amely a cikk írója szerint már több éve nem végez érdemleges munkát, pedig ez a kör lenne a szolnoki irodalmi élet magja és a városnak igen nagy szüksége lenne munkájára. A harmadik számot a Szovjet krónikával zárják, amelyben hírül adják Hidas Antal egyik regényének oroszra fordítását és a könyv megjelentetését.

A folyóirat élete ezzel a három számmal véget is ért. A szolnoki szervezet életében és munkájában mégis jelentős volt, sőt mint lap országosan is jelentős, hiszen a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság csak néhány megyében indított ilyen jellegű lapot. Azt a nagy feladatot, amelyet vállaltak, ebben a három számban teljesítették. Sikert a sokáig elzárt orosz-szovjet irodalmat és a szomszédos népek irodalmát közelebb hozni a magyar olvasókhoz, sikerült bepillantást engedni a környező népek kulturális életébe.

S. PÜSKI ANIKÓ